

ОХОРОНА КОМЕРЦІЙНОЇ ТАЄМНИЦІ

Вербіцкий Богдан Андрійович

здобувач вищої освіти юридичного відділення

Галицький коледж імені В'ячеслава Чорновола

Самойлова Ілона Анатоліївна

канд. юрид. наук, викладач юридичного відділення

Галицький коледж імені В'ячеслава Чорновола

Україна

Актуальність теми полягає в тому, що сьогодні в Україні, як і в інших країнах світу, в процесі підприємницької діяльності, коли створюються нові технології в результаті інтелектуальної праці, виникають насичені найрізноманітнішими відомостями інформаційні об'єкти, що мають комерційну цінність. Це можуть бути методики робіт, перспективні технічні рішення, результати маркетингових досліджень тощо, які націлені на досягнення підприємницького успіху, саме через таку різноманітність доречним є питання про критерії вибору інформації, яку необхідно захищати.

Господарським кодексом України (ст. 162) визначено, що суб'єкт господарювання, який є власником технічної, організаційної або іншої комерційної інформації, має право на захист від незаконного використання цієї інформації третіми особами за умов, що ця інформація має комерційну цінність у зв'язку з тим, що вона невідома третім особам і до неї немає вільного доступу інших осіб на законних підставах, а власник інформації вживає належних заходів до охорони її конфіденційності. Строк правової охорони комерційної таємниці обмежується в часі [1].

Важливою гарантією захисту прав на комерційну таємницю є інститут боротьби з недобросовісною конкуренцією.

В Україні правове регулювання відносин, які пов'язані з використанням і охороною комерційної таємниці, здійснюється і на законодавчому рівні, і на локальному.

Законом України «Про захист від недобросовісної конкуренції» передбачено підстави притягнення особи до відповідальності, яка вчинила дії, спрямовані на її розголошення [2].

Часткова правова охорона комерційної таємниці може бути здійснена також і в рамках Закону України «Про науково-технічну інформацію».

Локальне регулювання відносин має важливе значення стосовно захисту комерційної таємниці певного підприємства. Локальне регулювання здійснюється на підставі нормативних актів окремого підприємства. До них можна віднести: статут підприємства, положення, установчий договір, інструкції, та інші

Крім того, підприємство як власник відомостей, які є комерційною таємницею, має право призначати особу (осіб), яка буде володіти, користуватися і розпоряджатися такою інформацією, визначати правила обробки інформації та доступу до неї, а також встановлювати інші умови щодо доступу до комерційної таємниці [4].

Але слід зазначити, що не будь-якій інформації підприємство може надати статус комерційної таємниці. Склад та обсяг відомостей, які становлять комерційну таємницю підприємства, визначаються його керівником з урахуванням Постанови Кабінету Міністрів України «Про перелік відомостей, що не становлять комерційної таємниці» від 9 серпня 1993 р [3].

Вважаємо, що охорона конфіденційної інформації, що становить комерційну таємницю, може бути забезпечена комплексом юридичних, фізичних, технічних і психологічних заходів, наприклад:

- розробка інструкцій/положень про забезпечення збереження комерційної таємниці;
- облік осіб, які отримали доступ до інформації, що становить комерційну таємницю, і осіб, яким така інформація була надана або передана;

- регулювання відносин із використання інформації, що становить комерційну таємницю, працівниками на підставі трудових договорів та контрагентами на підставі цивільно-правових договорів.

Окрім того, оформлюючи трудові правовідносини, для захисту комерційної таємниці дуже корисним буде передбачити, наприклад, такі зобов'язання для співробітників [4]:

- зберігати комерційну таємницю, яка стане їм відома в процесі роботи, і не розголошувати її без дозволу, виданого в установленому порядку, за умови, що відомості, які становлять комерційну таємницю, не були відомі їм раніше або не були отримані ними від третьої особи без зобов'язання дотримуватися їх конфіденційності;

- виконувати вимоги інструкцій, положень, наказів щодо забезпечення збереження комерційної таємниці;

- зберігати комерційну таємницю господарюючих суб'єктів, з якими є ділові відносини;

- не використовувати знання комерційної таємниці для занять діяльністю, яка в якості конкурентної дії може завдати шкоди господарюючому суб'єкту;

- у разі звільнення передати всі носії інформації, що становлять комерційну таємницю (рукописи, чернетки, документи, креслення, магнітні стрічки, перфокарти, перфострічки, диски, дискети, роздруківки на принтерах, кіно-, фотоплівки, моделі, матеріали тощо), які перебували в їх розпорядженні, відповідній посадовій особі або до відповідного підрозділу господарюючого суб'єкта.

Варто зазначити, що законодавством України передбачені норми захисту комерційної таємниці, зокрема стаття 231 Кримінального кодексу України передбачає відповідальність за незаконне збирання з метою використання або використання відомостей, що становлять комерційну або банківську таємницю [5].

Висновок. Здійснивши аналіз обраної теми, вважаємо, що з метою здійснення належної охорони комерційної таємниці керівникам та працівникам

служби безпеки кожного підприємства, слід розробити і ввести в дію проект захисту комерційної таємниці, для дієвого захисту комерційної таємниці на підприємстві. Для того, щоб реалізація проекту захисту комерційної таємниці була успішною, особі чи органу який її розробляє потрібно дослідити і визначити ким саме здійснюється організація щодо забезпечення захисту комерційної таємниці, якою буде сума витрачених коштів для реалізації захисту, яку саме конкретну інформацію потрібно захищати, в яких умовах є необхідним захист, від яких суб'єктів потрібно берегти інформацію конфіденційного характеру, які саме засоби необхідно застосовувати та ким саме має бути проведена оцінка ефективності та належного рівня захисту комерційної таємниці підприємства.

Список використаних джерел:

1. Господарський кодекс України: Закон України від 16 січня 2003 року зі змінами та доповненнями. Вилучено з: <http://zakon.rada.gov.ua>
2. Про захист від недобросовісної конкуренції: Закон України від 07.06.1996р. № 236/96-ВР. Вилучено з: <http://zakon.rada.gov.ua>
3. Про перелік відомостей, що не становлять комерційної таємниці: Постанова Кабінету Міністрів України від 09.08.1993 р. №611. Вилучено з: <http://zakon.rada.gov.ua>
4. Богородченко Г. С. (2020) Комерційна таємниця в умовах взаємодії конкуруючих підприємств. *Науковий вісник НУБІП України*, (173-1), 303. Вилучено з: <https://studme.com.ua/>
5. Орехова І.С. (2019) До питання про визначення поняття державного контролю у сфері господарської діяльності. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*, (23), 133-136. Вилучено з: <http://vestnik-pravo.mgu.od.ua/archive/juspradenc23/juspradenc23>.

PROTECTION OF TRADE SECRETS

Verbitskiy B.

Samoilova I.